

НАЦРТ

На основу члана 19. став 3. Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС”, број 19/25), на предлог Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге,
Министар информисања и телекомуникација доноси

ПРАВИЛНИК о ближим условима за обављање универзалне поштанске услуге

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се ближи услови за обављање универзалне поштанске услуге, који се односе на техничке и технолошке ресурсе јавног поштанског оператора (у даљем тексту: ЈПО)/даваоца универзалне поштанске услуге, минимум радног времена, неопходни услови за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом, као и номенклатура.

Члан 2.

Универзалну поштанску услугу обављају привредни субјекти који поседују дозволу за обављање универзалне поштанске услуге издату од стране Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор).

Дозволу за обављање универзалне поштанске услуге могу добити привредни субјекти уписани у регистар привредних субјеката, који се води у Агенцији за привредне регистре Републике Србије, за обављање поштанске делатности, који:

- 1) поседују техничке и технолошке ресурсе за обављање универзалне поштанске услуге;
- 2) обезбеђују прописани минимум радног времена за рад са корисницима;
- 3) обезбеђују неопходне услове за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом.

Технички и технолошки услови, минимум радног времена и обезбеђени неопходни услови за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом се доказују документом са анализом (у даљем тексту: елаборат), који се доставља Регулатору приликом подношења захтева за добијање дозволе за обављање универзалне поштанске услуге.

Члан 3.

У циљу обезбеђивања доступности обављања универзалне поштанске услуге, ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге је у обавези да обезбеди расположивост те услуге без било каквог вида дискриминације.

Пружање универзалне поштанске услуге у континуитету подразумева да ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге ту услугу пружа без обзира на географске и временске услове, техничке могућности, економску оправданост, осим у случајевима прописаним законом.

II. ТЕХНИЧКИ И ТЕХНОЛОШКИ РЕСУРСИ ЗА ОБАВЉАЊЕ УНИВЕРЗАЛНЕ ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Члан 4.

Технички и технолошки ресурси требало би да буду такви да обезбеде квалитет и доступност у обављању универзалне поштанске услуге на целој територији Републике Србије, у складу са овим правилником и општим актом којим се уређују параметри квалитета, мерила и критеријуми за обављање универзалне поштанске услуге.

Технички ресурси су: приступне тачке (просторије поштанског оператора, поштански сандучићи, збирни сандучићи, аутомати и др.), поштански центри, међународни царински одељак, поштанска средства и друго.

Технолошки ресурси су: информациони системи повезани са поштанским процесима, системи за усмеравање пошиљака, дигитални сервиси за кориснике и техничка подршка, безбедоносни и комуникациони системи, кадровски капацитет и друго.

Приликом подношења захтева за доделу дозволе за обављање универзалне поштанске услуге, ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге доставља Регулатору опис техничких и технолошких ресурса у погледу капацитета и организације рада у технолошким фазама од пријема поштанских пошиљака, усмеравања, преноса до ручења.

Члан 5.

У сврху пружања поштанских услуга корисницима истих, у пошти (пословна просторија ЛПО) или пословници (пословна просторија даваоца универзалне поштанске услуге) поштански оператор у обавези је да обезбеди следеће:

- 1) да на улазу, на видном месту буде истакнут назив поштанског оператора, назив поште или ознака пословнице;
- 2) да на улазу, на видном месту буде истакнуто радно време са корисницима поштанских услуга;
- 3) да просторије у којима се непосредно пружају поштанске услуге корисницима буду опремљене оптималним бројем пријемних места (шалтера) за потребе тих корисника;

4) да буде опремљена одговарајућом опремом посредством које се обавља пријем или уручење поштанских пошиљака и њихов смештај (чување).

Члан 6.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге треба да поседује оптималан број поштанских центара у којима се обављају послови усмеравања поштанских пошиљака, таквог капацитета да могу да задовоље прописане параметре квалитета на целој територији Републике Србије.

Поштански центар из става 1. овог члана, треба да буде опремљен видео надзором.

Члан 7.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге треба да поседује минимум један међународни одељак и један царински одељак, уколико обавља услуге у међународном поштанском саобраћају.

Члан 8.

За пријем нерегистрованих писмоносних пошиљака, у складу са потребама корисника, ЛПО је у обавези да обезбеди довољан број поштанских сандучића, с тим да укупан број поштанских сандучића не може бити мањи од укупног броја пошта на целој територији Републике Србије.

Поштански сандучићи се постављају на објектима свих пошта, а ако то није могуће, сандучић је потребно поставити у непосредној близини поште, као и на најпрометнијим местима у насељима како би били доступни што већем броју корисника.

Број поштанских сандучића може се смањити у случају када поштански оператор утврди да у појединим сандучићима нема пошиљака.

Члан 9.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге мора имати потребне кадровске ресурсе, односно оптималан број запослених лица неопходних за обезбеђење обављања универзалне поштанске услуге прописаног квалитета.

Члан 10.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге је у обавези да унапређује примену еколошки прихватљивих возила у циљу смањења емисије угљен-диоксида (CO₂), која настаје приликом пружања универзалне поштанске услуге.

Возила којима се обавља превоз регистрованих, вредносних и откупних поштанских пошиљака морају бити обезбеђена на начин да се ризик од оштећења или отуђења пошиљака сведе на најмању могућу меру.

Уколико ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге обавља пријем, усмеравање, пренос и уручење поштанских пошиљака са специфичном садржином, која захтева посебне услове у погледу транспорта, потребно је да поступање оператора и опремљеност возила буде у свему у складу са прописима који те области регулишу.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге може да обавља превоз поштанских пошиљака сопственим возилима или возилима у власништву других правних или физичких лица, на основу уговора закљученог са њима.

Члан 11.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге који приликом обављања поштанских услуга користи поштанску мрежу, техничко-технолошка решења или базе података других поштанских оператора, на основу уговора, у обавези је да поседује уговор, односно његову оверену копију, у сваком огранку, односно пословном простору ван свог пословног седишта.

III. МИНИМУМ РАДНОГ ВРЕМЕНА

Члан 12.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге одређује радно време пошта/пословница у складу са потребама корисника, уз обавезу да то радно време са корисницима у пословним просторијама испуњава следеће услове:

1) у урбаној средини - пошта/пословница мора да има минимално радно време радним даном пет сати. Уколико пошта/пословница не ради суботом, а обавља испоруку пошиљака, мора да се обезбеди минимално један дан рада до 18 сати;

2) у руралној средини - пошта/пословница мора да има минимално радно време радним даном три сата.

Под урбаним срединама, у смислу овог правилника, сматрају се градски типови насељеног места, а под руралним срединама сматрају се остале средине, у складу са класификацијом типа насељеног места коју користи Републички Завод за статистику Републике Србије.

Члан 13.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге може затворити пошту/пословницу или изменити радно време поште/пословнице, само уколико се после извршене анализе покаже да је промена оправдана, под условом да је задржан минимум квалитета доступности поштанске мреже, у складу са општим актом којим се уређују параметри квалитета, мерила и критеријуми за обављање универзалне поштанске услуге.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге доставља Регулатору на сагласност анализу оправданости затварања поште, најкасније у року од 30 дана пре планираног затварања поште/пословнице.

Члан 14.

Свака измена радног времена поште код ЈПО/даваоца универзалне поштанске услуге из члана 13. став 1. овог правилника, мора бити благовремено истакнута на видном месту и објављена на интернет страници поштанског оператора.

IV. УСЛОВИ ЗА ПРУЖАЊЕ УНИВЕРЗАЛНЕ ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Члан 15.

ЈПО/давалац универзалне поштанске услуге у обавези је да корисницима са инвалидитетом омогући доступност поштанских услуга у смислу:

- 1) прилагођеног приступа и улаза у поште/пословнице;
- 2) прилагођених шалтера и других места за пријем и испоруку поштиљака и
- 3) других решења која ће особама са инвалидитетом олакшати приступ поштанским услугама.

Члан 16.

Ради обезбеђивања прилаза и улаза у поште/пословнице за кориснике са инвалидитетом потребно је да ЈПО/давалац универзалне поштанске услуге обезбеди прилаз објекту, односно, рампе за пешаке и кориснике инвалидских колица.

Рампе треба да су прилагођене потребама корисника са инвалидитетом, пешака и корисника инвалидских колица, односно, треба да имају одговарајућу ширину, косу раван, рукохвате и граничнике, а у складу са прописима којима су уређени технички стандарди којима се осигурава несметано кретање корисника са инвалидитетом.

Члан 17.

Улазна врата у пошту/пословницу треба да имају ширину која омогућава улаз корисника у инвалидским колицима.

Улазна врата у пошту/пословницу треба да су погодна за отварање без тешкоћа корисницима са инвалидитетом.

Члан 18.

Простор од улазних врата у пошту/пословницу до шалтера и терминала треба да има одговарајућу ширину, тако да корисницима са инвалидитетом омогући несметано коришћење инвалидских колица.

Уколико се пошта/пословница налази у оквиру објекта друге намене, потребно је јасно означити у ком делу се пружа поштанска услуга.

Члан 19.

У објектима поште/пословнице, најмање један шалтер треба да буде прилагођен за кориснике са инвалидитетом.

Члан 20.

Ради обезбеђивања приступачних услова за кориснике са инвалидитетом, потребно је да ЈПО у поштама обезбеди услове из чл. 15–19. овог правилника тако да у свакој општини, укључујући и градске општине постоји најмање једна пошта прилагођена корисницима са инвалидитетом.

У руралним и тешко доступним подручјима ЈПО ће обезбедити услове за пружање универзалне поштанске услуге корисницима са инвалидитетом у складу са потребама корисника и техничким могућностима.

V. ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ УНИВЕРЗАЛНЕ ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Члан 21.

Услови за добијање дозволе за обављање универзалне поштанске услуге су:

1) да привредни субјект поседује доказ о обављању поштанских услуга на целој територији Републике Србије, без прекида, најмање пет година пре подношења захтева Регулатору;

2) да је у последњој години пословања пре подношења захтева за добијање дозволе за обављање универзалне поштанске услуге остварио, као поштански оператор, минимални обим од 4.000.000 поштанских услуга.

Члан 22.

Приликом подношења захтева за доделу дозволе за обављање универзалне поштанске услуге, ЈПО/давалац универзалне поштанске услуге доставља Регулатору елаборат којим доказује испуњеност услова за обављање универзалне поштанске услуге.

Елаборат из става 1. овог члана обавезно садржи следеће:

1) податке и анализу којима доказује да може да обезбеди квалитет територијалне доступности поштанске мреже за пријем поштиљака на нивоу општина и територије Републике Србије у складу са општим актом којим се уређују параметри квалитета, мерила и критеријуми за обављање универзалне поштанске услуге;

2) податке о радним временима пошта/пословница којим доказује да су иста у складу са минимумом радних времена прописаним овим правилником, као и податке о евентуалним

изузецима од петодневне радне недеље, у складу са општим актом којим се уређују параметри квалитета, мерила и критеријуми за обављање универзалне поштанске услуге;

3) план организације доставе поштанских поштиљака у оквиру којег су приказана подручја са петодневном доставом, као и подручја у којима постоје евентуални изузеци од петодневне доставе у складу са општим актом којим се уређују параметри квалитета, мерила и критеријуми за обављање универзалне поштанске услуге;

4) податке и анализу којима доказује да може да обезбеди несметано пружање универзалне поштанске услуге и квалитет преноса поштанских поштиљака у складу са општим актом којим се уређују параметри квалитета, мерила и критеријуми за обављање универзалне поштанске услуге. Подаци и анализа треба да садрже опис техничко-технолошких ресурса у погледу капацитета и организације рада у технолошким фазама од пријема поштанских поштиљака, усмеравања, преноса до уручења.

Након анализе података достављених у наведеном елаборату, Регулатор утврђује да ли су се стекли услови за отпочињање обављања универзалне поштанске услуге.

VI. НОМЕНКЛАТУРА

Члан 23.

Номенклатура је списак поштанских услуга према стопи масе поштанских поштиљака и врстама поштанских услуга које се пружају у оквиру универзалне поштанске услуге.

ЛПО је у обавези да пружа све услуге дефинисане у номенклатури, а давалац универзалне услуге пружа услуге из номенклатуре у складу са добијеном дозволом за обављање универзалне поштанске услуге.

Номенклатура је дата у прилогу овог правилника и чини његов саставни део.

Члан 24.

ЛПО/давалац универзалне поштанске услуге је дужан да за сваку услугу из номенклатуре одреди поштарину, осим за оне услуге које обавља без накнаде, а које морају бити назначене у ценовнику.

Поштарина за универзалну поштанску услугу ЛПО формира се применом трошковног принципа, који се заснива на методи укупно алоцираних трошкова и приступу обрачуна трошкова по активностима у складу са општим актом којим се уређује начин вођења одвојеног рачуноводства и провера веродостојности регулаторних извештаја ЛПО.

Остали даваоци универзалне поштанске услуге формирају поштарину за универзалну поштанску услугу која мора да буде приступачна, заснована на реалним трошковима и подстицајна за ефикасно обављање универзалне поштанске услуге и иста за све кориснике на целој територији Републике Србије.

Пре отпочињања обављања универзалне поштанске услуге, поштански оператор доставља Регулатору анализу процене реалних трошкова обављања универзалне поштанске услуге, као и приликом достављања измене ценовника.

Члан 25.

Највећа маса за поштанске пошиљке из области универзалне поштанске услуге у унутрашњем поштанском саобраћају, утврђена је законом којим се уређују поштанске услуге у Републици Србији.

Највећу означену вредност и димензије поштанских пошиљака из области универзалне поштанске услуге у унутрашњем поштанском саобраћају одређује ЈПО/давалац универзалне поштанске услуге.

Димензије у унутрашњем поштанском саобраћају морају бити усклађене са минималним и максималним димензијама прописаним актима Светског поштанског савеза.

Члан 26.

Највећа маса за поштанске пошиљке у међународном поштанском саобраћају утврђена је, по правилу, актима Светског поштанског савеза.

Највећу означену вредност и димензије поштанских пошиљака из области универзалне поштанске услуге у међународном поштанском саобраћају одређује ЈПО/давалац универзалне поштанске услуге, у складу са актима Светског поштанског савеза или на основу билатералних споразума поштанских оператора именованих од стране држава чланица Светског поштанског савеза.

VII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 27.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о ближим условима за обављање универзалне поштанске услуге и минимуму радног времена јавног поштанског оператора („Службени гласник РС“, број 91/20), Правилник о ближим условима за отпочињање обављања делатности поштанских услуга („Службени гласник РС“, бр. 91/20 и 30/21) и Правилник о условима за унапређење и одрживост обављања универзалне поштанске услуге и ближим условима за пружање универзалне поштанске услуге корисницима са инвалидитетом („Службени гласник РС“, број 91/20).

Члан 28.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број:
У Београду, ____ . ____ . 2025. године

МИНИСТАР

проф. др Борис Братина

Образложење

I. Правни основ

Правни основ за доношење Правилника о ближим условима за обављање универзалне поштанске услуге (у даљем тексту: Правилник), садржан је у одредби члана 19. став 3. Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС“, број 19/25, у даљем тексту: Закон).

Одредбом члана 19. став 3. Закона прописано је да министар надлежан за послове поштанског саобраћаја, на предлог Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор), прописује ближе услове за обављање универзалне поштанске услуге, који се односе на техничке и технолошке ресурсе јавног поштанског оператора (у даљем тексту: ЈПО)/даваоца универзалне поштанске услуге, минимум радног времена, неопходне услове за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом, као и номенклатуру.

II. Разлози за доношење

Законом је прописана обавеза да се у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу, донесу подзаконски акти за његово спровођење, а тиме и подзаконски акт којим ће бити прописани ближи услови за обављање универзалне поштанске услуге који се односе на техничке и технолошке ресурсе ЈПО/даваоца универзалне поштанске услуге, минимум радног времена, неопходне услове за пружање универзалне поштанске услуге особама са инвалидитетом, као и номенклатуру.

III. Објашњење појединих решења

У глави II. Правилника, ближе су прописани технички (приступне тачке: просторије поштанског оператора, поштански сандучићи, збирни сандучићи, аутомати и др; поштански центри; међународни царински одељак; поштанска средства и др.) и технолошки ресурси (информациони системи повезани са поштанским процесима, системи за усмеравање поштиљака, дигитални сервиси за кориснике и техничка подршка, безбедоносни и комуникациони системи, кадровски капацитет и др.), који би требало да буду такви да обезбеде квалитет и доступност у обављању универзалне поштанске услуге на целој територији Републике Србије, у складу са општим актом којим се уређују параметри квалитета, мерила и критеријуми за обављање универзалне поштанске услуге.

У глави III. Правилника, прописано је минимално радно време које мора да има пошта/пословница у урбаној и руралној средини.

У глави IV. Правилника прописано је да је ЈПО/давалац универзалне поштанске услуге дужан да корисницима са инвалидитетом омогући доступност поштанских услуга у смислу прилагођеног приступа, односно улаза у објекте поштанске мреже, као и да прилагоди поштанске терминале особама са инвалидитетом.

У глави V. Правилника, прописани су услови за добијање дозволе за обављање универзалне поштанске услуге, при чему је ЈПО/давалац универзалне поштанске услуге у обавези да Регулатору достави елаборат којим доказује испуњеност услова за обављање универзалне поштанске услуге.

У глави VI. Правилника, прописано је да је номенклатура списак поштанских услуга према стопи масе поштанских пошиљака и врстама поштанских услуга које се пружају у оквиру универзалне поштанске услуге и да је ЈПО у обавези да их пружа.

Завршне одредбе уређене су у глави VII. Правилника.

IV. Предлог даљих активности

Предлаже се да Савет Регулатора размотри и усвоји Нацрт овог правилника, као и да исти, након тога, у складу са одредбама чл. 36. и 37. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“ број 35/23), упути на јавне консултације у трајању од 30 дана.

Након спроведених јавних консултација, извршиће се обрада и анализа приспелих мишљења и Савету Регулатора ће се доставити одговарајући Предлог правилника.

По усвајању наведеног предлога акта, сагласно члану члану 19. став 3. Закона, исти ће бити упућен надлежном министарству на даљу надлежност.

V. Процена финансијских средстава

За спровођење овог правилника није потребно обезбедити посебна средства у финансијском плану Регулатора.